Hallituksen vuosikertomus 2021

Liikenne- ja viestintävaliokunnan kuuleminen

1.6.2022

Osastopäällikkö Miikka Rainiala

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin

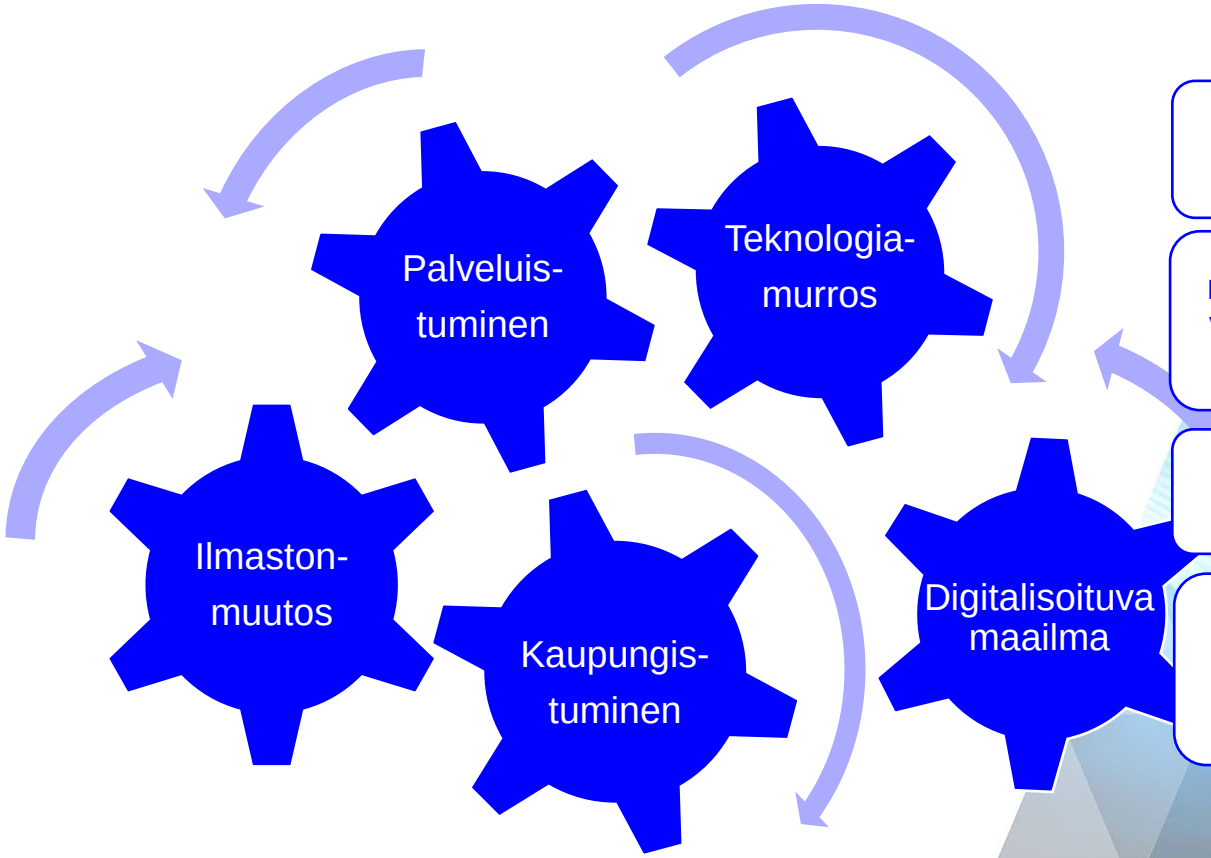

Liikennealalla ilmastonmuutoksen hillintä vaatii suuria vähennyksiä hiilidioksidipäästöissä ja energian kulutuksessa.

Myös viestintäverkot, datakeskukset ja älylaitteet kuluttavat sähköä ja materiaaleja. Toisaalta tieto- ja viestintäteknologia-alalla on paljon mahdollisuuksia vähentää muun muassa liikenteen kasvihuonepäästöjä.

Kaupungistuminen ja väestörakenteen kehitys vaikuttavat liikenteen ja viestinnän tulevaisuuteen asettamalla haasteita mm. palvelurakenteelle.

Yhteiskunnan tietoympäristöjen verkottuminen ja tiedon käsittelyyn liittyvien teknologioiden nopea kehitys sekä lisääntyneet kyberturvallisuushäiriöt ovat lisänneet kyberturvallisuuden kokonaistilan parantamistarvetta.

Toimialan tuloksellisuus – yhteenveto

Tavoite	Arvo-sana	Perustelut
Suomi on edelläkävijä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää	HYVÄ	Valtioneuvosto teki periaatepäätökset kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä (fossiilittoman liikenteen tiekartta) sekä lentoliikenteen ja meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä. Merenkulun ja ilmailun kansainvälisissä järjestöissä pyrittiin edistämään kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiskeinoja. Tieto- ja viestintäteknologia-alan (ICT) ilmasto- ja ympäristöstrategiaan on koottu keinot, joilla ICT-alan hiili- ja ympäristöjalanjälki pienenee ja digitalisaation hyödyt saadaan käyttöön.
Liikenteen ja viestinnän verkot ja palvelut ovat helpottaneet arkea ja edistäneet elinkeinon-harjoittamista	HYVÄ	Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 annettiin eduskunnalle. Tavoitteena on, että liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin. Lisäksi tavoitteena on parantaa liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellista tehokkuutta. Taksiliikenteen havaittuihin epäkohtiin liittyvät liikennepalvelulain korjaukset tulivat voimaan. Raskaan tieliikenteen sosiaali- ja markkinalainsäädäntöä yhdenmukaistettiin, kuljetusalan reilua ja tasapuolista kilpailua edistettiin sekä valvontaviranomaisten toimintaedellytyksiä ja liikenneturvallisuutta parannettiin saattamalla voimaan EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketti. Yleispalvelulaajakaistan yhteysnopeutta nostettiin 5 megabittiin sekunnissa. Samalla yleispalveluyhteyden laatuvaatimuksia tiukennettiin. Yhteiskunnan kyber- ja tietoturvan parantamiseksi ja kehittämiseksi hyväksyttiin periaatepäätös tietoturvan ja tietosuojan parantamiseksi yhteiskunnan kriittisillä toimialoilla ja periaatepäätös kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta.
Uudet toimintamallit ja innovaatiot ovat vauhdittaneet hyvinvointia ja kilpailukykyä	HYVÄ	Kaikkia liikennemuotoja koskeva VN:n periaatepäätös liikenteen automaation edistämisestä vahvistettiin ja liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelma julkaistiin. Periaatepäätöksen ja suunnitelman toimenpiteet ohjaavat liikenteen automaatiokehitystä vastaamaan kestävästi ja turvallisesti ihmisten tarpeisiin. Logistiikan digitalisaatiota koskevan VN:n periaatepäätöksen toimeenpano on käynnistetty. Toimenpiteillä pyritään tiedon tehokkaampaan hyödyntämiseen kuljetusketjuissa ja liikenteen solmukohdissa. Lisäksi kehitetään logistiikan sääntely- ja tietoympäristöjä sekä logistiikan kyber- ja tietoturvallisuutta. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella on käynnistetty raideliikenteen digitalisointia kehittävä Digirata-hanke. EU:n monivuotisen rahoituskehyksen turvin on käynnistetty datainfrastruktuurin kehittäminen ihmiskeskeisen, arvopohjaisen sekä avoimen ja kilpaillun datan sisämarkkinan aikaansaamiseksi. Käynnistetyt toimet parantavat merkittävästi investointivarmuutta ja edellytyksiä dataan perustuvalle liiketoiminnalle.

Lausuma ei anna enää aihetta toimenpiteisiin

- **Uudet liikkumisvälineet** *HE 24/2015 vp – EV 110/2015 vp*
- **Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta** *KAA 1/2017 vp – EK 5/2018 p*

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä

- **Luvanvaraista liikennettä koskevan sääntelyn noudattamisen viranomaisvalvonta** *HE 161/2016 vp – EV 27/2017 vp*
- **Ajokorttilain kokonaisuudistus** *HE 146/2017 vp – EV 29/2018 vp*
- **Uusi tieliikennelaki** *HE 180/2017 vp – EV 65/2018 vp*
- **Moottorikelkkailureittien avaaminen raskaille moottorikelkoille** *HE 185/2018 vp – EV 172/2018 vp*
- **Oikaisuvaatimus väliaikaiseen ajokieltopäätökseen** *HE 91/2019 vp – EV 75/2019 vp*
- **Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpano** *HE 50/2020 vp – EV 68/2020 vp*
- **Taksipalveluiden saatavuuden parantaminen ja julkisesti tuettujen kuljetusten kehittäminen** *HE 176/2020 vp – EV 34/2021*
- **Laajakaistarakentamisen tuki** *HE 221/2020 vp – EV 195/2020 vp*
- **Vahvan sähköisen tunnistamisen markkinat ja hintasääntelyn tarpeellisuus** *HE 237/2020 vp – EV 17/2021 vp*
- **Ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimusten vaikutukset** *HE 70/2021 vp – EV 106/2021 vp*
- **Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021–2032** *VNS 2/2021 vp – EK 23/2021 vp*
- **Liikennepalvelulaki ja kuljettajan ajolupaa koskeva sääntely** *HE 194/2021 vp – EV 222/2021 vp*

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

31.5.2022